

NARODNA STRAŽA

UREDNIŠTVO I UPRAVA: „NARODNA STRAŽA“
SIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAČAJU. — NE-
BILJEГОVANA SE PISMA NE PRIMAJU.

IZLAZI SVAKE SUBOTE

POJEDINI BROJ Din. 1.50

PREPLATA „NARODNE STRAŽE“ IZNOSI GO
DIŠNJE Din. 60. — ZA INOZEMSTVO Din. 120.
OGLASI PO CIJENIKU.

Br. 4.

Šibenik, 18. veljače 1925.

God. V.

Nakon izbora.

Toliko iščekivani dan 8. veljače — izborni dan — je prošao! Ni ovaj put nijesmo uspjeli, jer većina naroda nije poklonila povjerenja nama, nego Radiću! Mi smo ostali bez mandata tako, da se riječ Hrvatske Pučke Stranke ne će čuti ni u ovom parlamentu!

Ovaj put zapravo nijesmo ni proveli skoro nikavu agitaciju, kad smo vidjeli rasploženje većine naroda, osobito nakon Obznanе te uapšenja Radića i drugova. Nijesmo htjeli da nastupamo proti utamničenom Radiću, nego smo apelirali na rodoljubje hrvatskih birača i pozvali ih, da glasuju samo za hrvatske stranke, a protiv PP režima. Dovoljno i glavno nam je bilo, da se kao stranka afirmiramo i pokažemo, da ima Hrvata, koji, dok se najodlučnije bore protiv Pašića i Pribićevića, istodobno ustaju proti Stjepanu Radiću i njegovim skutonoša — zajedničara.

Uvaživši sve okolnosti sa rezultatom smđu zadovoljni tim više, što znamo, da je dobar dio naših prijatelja ovaj put glasovao za Radića u krovu uvjerenju, da time jače protestiraju proti Obznanu i nesnosnom PP teroru, a u sjevernoj Dalmaciji još i iz neopravdane bojazni, da svojim glasovanjem za Hrvatsku Pučku Stranku ne bi oslabili hrvatski front i PP režimu omogućili treći, odnosno i četvrti mandat. Sad se najbolje vidi, kad su nam poznati izborni rezultati, da HRSS ne bi dobila četvrtog mandata, da je za nju još glasovalo ne samo svih onih 1359 naših svjesnih Hrvata-pučana, nego i da je za nju palo čak 30.000 glasova, dok je onako jak Nacionalni Blok (22.996) hvala izbornom teroru i tolikim već unaprijed smišljenim makinacijama i nepravilnostima. Hrvatski front ne bi bio ni najmanje oslabljen ni u slučaju, da je Hrvatskoj Pučkoj Stranci omogućen kolicišnik, a HRSS da je dobila samih 17.008 glasova, jer bi u tom slučaju bila izabrana opet tri Hrvata: 2 HRSS + 1 HPS. U južnoj Dalmaciji je naprotiv oslabljen hrvatski front i izbran poznati oružan Andelinović namjesto sedmog Hrvata; odličnog i zaslužnog dra Dubravića krivnjom baš HRSS, koja je povela najžešću agitaciju protiv HPS. Sebi tim nije pomogla, a HPS je onemogućila kolicišnik i skrivila, da Hrvati nijesu dobili i sedmi mandat u južnoj Dalmaciji.

Sve ovo smo napomenuli, da s jedne strane pokažemo, kako gadno izvrši i lažu svi oni, koji govore i šire, da smo mi svojim samostalnim istupom oslabili hrvatski front u Dalmaciji. S druge strane opet htjeli smo sve ovo staviti pred oči svima onim Hrvatima, koji su pristaše HPS ili s njom i njenim programom simpatizirali.

raju, a prigodom prošlih izbora prema svojoj dužnosti nijesu za nju radili, koliko je trebalo, niti su za nju glasovali. Neka uvide sada, kako su, sami ovakvim svojim držanjem ovaj put osuđili pobedu Hrvatske Pučke Stranke i onemogućili izbor njenih prvaka, poznatih neustrašivih boraca za potlačenu hrvatsku, kršćansku i pučku pravu te umnih i neutrudivih radnika za blagostanje i dobrobit naroda i procvat ovih naših krajeva.

Mi dakle nijesmo ni ovaj put uspjeli! No naša stranka nije tim prestala živjeti niti će prestati! Autonomija u državnoj upravi, kršćanska pravednost u društvenom i kulturnom životu: to su ideali našeg političkog i socijalnog djelovanja. I mi ne ćemo prestati vojevati do konačne pobjede ovih naših idea, jer smo uvjereni, da sveta i pravedna stvar mora konačno da pobedi! Utome nas bodri najviše činjenicu, da se u ovom izbornom kreševu uz nas održalo i svoj glas za Hrvatsku Pučku Stranku dalo sve ono, što je naјsvjesnije i najneovisnije. Za Hrvatsku Pučku Stranku su glasovali svi oni, koji su uvjereni o ispravnosti i koristi njezinog programa i dosadašnjeg rada. Glasovali su ljudi, koji ne gledaju na svoju ličnu korist, jer je nijesu imali od koga da iščekivaju. Glasovali su oni, koji bistro shvaćaju naš politički položaj i koji dobro uvidaju, što znači razborita i realna politika u današnje doba. Svima tima i ovim putem izrazujemo svoje osobito prijaznje i našrdačniju hvalu.

Ti ljudi, na koje smo ponosni, da-

ju nam opravdane nade, da će zdrava politička misao Hrvatske Pučke Stranke i dalje naći odaziva i raširiti se onako, kako zaslužuje. Ona će doći do svoga izražaja, čim se zavedeni naš narod uvjeri o političkoj vrijednosti svoga vode Radića. Okavko uvjerenje, kakvo ga je sad zahvatilo, do skora će sigurno pasti i nadoci razočaranje kad se ne ispune obećanja ni oštvere očekivanja! Skrajnosti ne mogu nikad dugo ostati na površini!

Izbori su dakle prošli! No tim nije i naš posao prestao! I ako nam naša zašlijepljeni narod ni ovog puta nije dao svoga povjerenja, mi ga ipak baš zato još više ljubimo, još više ćemo se zauzimati i raditi za njegovu blagostanje, još odlučnije čemo barem putem novinstva, kad nam to rije omogućio i u Nar. Skupštini, braniti njegova potlačena prava, jer predobro znamo, da se još nikad nije nalazio u tako očajnom položaju. To nam ne će ni ne može nitko zabraniti ni u tome nas sprječiti. Ne klonimo, braćo! Narod će opet doći k sebi, k nama će se opet povratiti i opet će prigrli našu Hrvatsku Pučku Stranku!

Moramo živati i postostručeno nastaviti, jer je naša budućnost! Zato treba odmah prikupljati sve naše ljudje, skupljati članove stranke i jačati naše redove. Treba da znadu svi naši pouzdanci i pristaže, da mi pučani dolazimo namjesto radićevaca, kad narod njih i njihovu lošu politiku dobro progleda i upozna! Za taj čas budimo uvijek pripravljeni! Osnivajmo Težačka Vijeće i organizacije Hrvatske Pučke Stranke, a već osnovano učvrstimo! Upisujmo se za prave članove pučane! Vrijeme leti, pa nas mora naći spremne! Na posao dakle svi!

Opozicioni Blok o izborima.

Prošlih dana su u Beogradu viječali Šefovi Opozicionog Bloka dr Korošec, Ljuba Davidović, dr Polić, dr Spaho, dr Behmen i Pavle Radić te uzeli u pretres prošle izbore i sve mogućnosti, u kojima bi se Blok našao razviti političkim dogadjajima. Šefovi Opozicionog Bloka nakon tih viječanja izdali su slijedeći komunikat:

„Izvještaji iz čitave države, koje su dobili predstavnici opozicionog bloka, pokazuju, da su svagdje izbore 8. veljače t. g. izvršeni po jednom unaprijed izradenom nacrtu, da vlada PP mora dobiti većinu pod svaku cijenu bez obzira na zakonske odredbe i slobodnu volju birača. Predsjednici biračkih odbora u Hrvatskoj smjenjeni su uoči izbora direktnim rješenjem vlade ili njenih organa, iako po zakonu o izborima narodnih poslanika same je državni odbor nadležan, da o tome doneše odluku. Uklonjeni su čak i sudije. Na mjesto smjenjenih vlada je postavita režimske ljudi, a gdje nitko nije određen, vršili su tu

dužnost vladini komesari raspuštenih općinskih vijeća, ljudi većinom bez zekonskih i moralnih kvalifikacija, među kojima ima žandara i sluga. Predstavnici opozicionih lista spriječavani su prijetnjama i silom, da na dan izbora čuvaju kutije opozicionog bloka. Oni nijesu pušteni, da dodu na biračište ili su u toku biranja izbačeni i nاجuren, da ne bi pristupili prebrojavanju kuglica. Oni, koji se nijesu htjeli pokoriti, prostu su premlaćeni ili ubijeni. Birači u masama nijesu pušteni na glasanje. Mnogi su rastjerani sa biračišta napadom premlaćenih razbojničkih četa: orga nizozvanih vladinih plaćenika, puškarjeni i plotonima od strane žandarmerije.

U južnim krajevima osobito birači su prisiljavani, da javno glasuju za vladine stranke, ili im je naredeno, pošto izvukli ruku iz vladine kutije — koja je bila prva po redu — da moraju otvoriti šaku, da bi pokazali, da je prazna. No sva ta izvršena nasilja,

dosad nepoznata u parlamentarnoj historiji, ne bi vlasti donijela željeni rezultat, da su ostali od Državnog odbora imenovani predsjednici biračkih odbora i da mnogobrojni predsjednici biračkih odbora ostavši sami bez čuvanja opozicionih kutija nijesu izvršili kradu kuglica iz tih kutija te da nijesu falsificirali izborne zapisnike. I to je učinjeno po naredbama vlaste, koja je zbog toga posla sama i izradila i sprovela kroz državni odbor gotovo cijeli spisak predsjednika biračkih odbora, među kojima ima veliki broj onih, koji uopće ne ispunjavaju zakonske uslove, te sama već unaprijed sastavila pojedine zapisnike. Osim toga prije izbora vlast je preko svojih organa pohapsila hiljadu naročito seljačkih glasova mnoge je poslanice kandidate pozatvarala i sistematski sprječavala držanje zborova i sastanaka, čak i u privatnim domovima i stanovima ili ih je brutalno žandarmijskim kundacima rastjerivala. Na dan samih izbora stavljen je u pokret vojska, koja je dobila za nju nedostojnu ulogu, da i sama, ma da mora da bude izvan i iznad politike, pripomogne, kako bi vlast došla do vlasti.

Poslje izbora tamo, gdje je oponozica dobila većinu ili veći broj poslanika, produženi su najbezobzorniji progoni građana, koji su dali svoj glas oponozicijim kandidatima. Na te način vlast hoće da izazove otpor i ide da, optuži blok narodnog sporazuma, da priprema revoluciju u državi, e da time poslije opravda još teže progone i bezakonja, koja već sada priprema. Stoga pozivamo sve naše birače, da pokažu, da su ostali svjesni građani i da ne podlegnu ni vladinim provokacijama ni vladinim nasiljima. Kao što su 8. veljače muški dali svoj glas samo za red i mir, tako i sada neka mirno sačuvaju svoju ravnodušnost i sačekaju pojavu pravde i poštovanja seljačke dekoracije i narodne suverenosti.

Ne priznajemo na osnovu svih ovih činjenica zakonitost mandata, koje je vlast ovakvim sredstvima sebi od naroda iznudila i isfalsifikovala. Prema tome vlast PP i poslije ovih izbora nema parlamentarnog ni moralnog oslonca, da bi mogla ostati na upravi zemlje. Nasuprot tome naši mandati predstavljaju ogromnu većinu birača i usprkos strahovitom teroru dobiveni su čistim narodnim povjerenjem. U svakom slučaju moralnu odgovornost nose oni, koji su u našoj državi na taj način proveli izbore, zatim i svi oni državni faktori, koji su ih činili ili dopustili, da se učine ovakvi zločini, nasilja i bezakonja. Oni su jedini pred narodom i historijom krivi, što je danas uništen ugled države i teško povrijedena državna ideja u državi samoj i u inozemstvu. Sve to ćemo brižljivo prikupiti i iznijeti pred cijelo svijet, što su sve

državne vlasti i njihovi organi radili prije izbora, na dan izbora i poslije izbora, da bi svaki podnio svoj dio odgovornosti i snosio sve posljedice.

Opozicioni blok i pored gorkog iskušenja, u koje su mjerodavni činoci bacili sve pobornike mirnog i dogovornog rada u našoj državi, ostaje u cijelini i vjeran svojem programu pripravljen, da do konačne pobjede istraže u službi ideje narodnog sporazuma."

Orlovske vjesnik.

I. glavna skupština Hrv. Kat. Orla u Šibeniku. U nedjelju 15. t. m. održana je u prostorijama "Hrvatske Čitaonice" dobro posjećena I. glavna skupština Hrv. Kat. Orla. Iz pozdrava predsjednika slijedili su iscrpivi izvještaji pojedinih odbornika te predglednika, koji predložile skupštini apsolutniju starou upravu, što bi od skupštine jednoglasno prilagođeno. Zatim je slijedio izbor nove uprave, u koju su jednoglasno izabrani: Predsjednik Vladimir Kulic, potpredsjednik don Ante Radić, načelnik dr. Vjekoslav Vučić, tajnik don Frano Grandov, blagajnik Grgo Radić, gospodar Ante Zaninović, duhovni voda O. Ciril Vrcan, za preglednike (revizore) su izabrani: Don Krsto Stojić, Ante Protega i Josip Bego; za članove društvenog suda: Augustin Meznarić, dr. Vjekoslav Vučić i O. Ciril Vrcan, za delegate na skupštini Okružja: Vladimir Kulic i dr. Vjekoslav Vučić. U slučajnostima pale jo više vrlo zgodnih prijedloga, među kojima i onaj o nabavi odora. Skupština se zaključila pjevanjem orlovske himne.

Mladost. Broj 2. ovoga našeg glasila upravo je izšao iz tiska. Uz nekoliko poučnih članaka imademo i vrlo informativni prikaz o stanju naše orlovske organizacije, te o odnosaši orlovske organizacije prema protivničkim organizacijama.

Orlovske tečaj u Zagrebu drži se 22., 23., i 24. ožujka. Prijave za ovaj tečaj treba poslati odmah, a najkasnije do 10. ožujka. Upozoravamo vše, gg. župnike i ostale prijatelje katoličke omladine, da na ovaj tečaj pošaljete omladincu iz svake župe, tako da budu zastupani što veći broj župa iz uže Hrvatske. Potražiti uvjeti javit će se kasnije, međutim sam i hrana neće stajati, po svoj prilici, više od 20 Din. na dan.

Omladinsko hodočašće. Kako smo većjavili, ide kat. omladina iz hrvatskih krajeva, kao posebno omladinsko hodočašće u Rim između 10. i 20. rujna. Hodočašće mogu se priključiti i neorganizirani kat. omladinci, ako imadu preporuku od bilo kojne naše organizacije ili župnog ureda, da su dobri katolici i čestiti vladanja. Prijave treba poslati što prije. Omladina ne ide sa hodočašćem, koje polazi u Rim u svibnju. Prijave se šalju na "Odbor za omladinsko hodočašće" — Zagreb, Kaptol 27.

Odore. Za nastupe ove godine treba da svim Orlovi nabave odore. Sukno za odore može se dobiti kod Hrv. Orlovske Saveza uz cijenu od Din. 190 po metru. Za jednu odoru (2 m 60 cm) stoji sukno 494 Din.

Svečenički tečaj III konferencija drži se u Zagrebu 3. i 4. ožujka, a u Splitu 17., 18., i 19. veljače. Prijave prima u Zagrebu Hrv. Orl. Savez, a u Splitu Orlovske okružje, Split, Nelipića ul. 1.

Kupujemo upotrebljene vreće za brašno i ostale vreće uz najvišu dnevnu cijenu. Ponude: Avram Šif trgovina vreća, ponjava i konompa, tvornica vreća i ponjava Novi Sad.

Mjesta preuzimanja su u Jugoslaviji: Centrala Novi Sad, Beograd, Zagreb, Dubrovnik, Sarajevo, Sušak, Split, Ljubljana, a u inostranstvu: Rijeka, Triest, Budimpešta, Passau, Hamburg, Beč.

Kako su svršili izbori?

Još nema tačnih službenih izvještaja. Čitavih osam dana ministarstvo unutrašnjih posala s jedne strane uporno je tvrdilo još od pondjeljka ujutro, kad niti nije moglo znati za sve rezultate, da je vlada dobila većinu i to 162 mandata, a opozicija samo 153. S druge strane opozicija je uporno tvrdila, da je prema njezinim sigurnim izvještajima ona dobila većinu, i to 173 mandata, a vlada samo 142. Međutim prema zadnjim vijestima izgleda, da je vlada "nasilno" dobila 163 mandata, a opozicija 142. I sada javlja, da ima većinu. Prijave izbora bilo je geslo vlade: Moramo imati većinu pod svaku cijenu. To isto geslo zadržala je i poslije izbora. Ako većine nema, onda ju hoće da stvoriti na koji način. Sve da je i dobila većinu, komunikej Opozicijog Bloka, koji donosimo na drugom mjestu, dovoljno nam govori, na koji je način došla do te većine, kao i da je PP vlada na prošlim izborima doživjela veliki moralni poraz.

Premda vladinom izvještaju ovaj bi bio razmjer stranaka u novoj Nar. Skupštini:

Radikali	141 mandat
Pribičević	22 "
Radić	68 "
Davidović	36 "
Korošec	20 "
Spaho	15 "
Zemljoradnici	4 "
Nijemci	5 "
Federalisti	3 "
Pucelj	1 "

Svega 315 mandata

Korošec je ovaj put izabran i u samoj Ljubljani, toj staroj liberalnoj kuli, po prvi put, otkad postoji Slovenska Pučka Stranka. Iz ovih izbora izašli su pojačani radikalni i davidovičevci. Radić je nešto izgubio u Hrvatskoj, dok je u Bosni dobio na račun Spaha. Osim toga mu stranka nije ostala homogenja, jer je izabran i kakvih 10-12 zajedničara.

Premda još ne, otpunim podacima, koje je do danas objavilo Ministarstvo unutrašnjih posala na prošlim izborima glasovalo je svega 2,401.194 glasova. Od toga je opozicija dobila 1,360.702 glasa, dok je PP blok dobio samo 1,040.492 glasa. Opozicija je daleko dobila oko 360.000 glasova više negoli PP blok. Ipak nema većine mandata, iako bi po broju kuglica morala dobiti preko 50 mandata više negoli PP blok. Uz sav teror, korupciju i tolike nepravilnosti PP vladu nije uspjelo dobiti većinu glasova. Narodna volja je dakle, da mjesto nasilja već jednom zavlađa sloboda, mjesto korupcije poštenje, mjesto bezkonjica zakon, mjesto nepravde pravda, mjesto vječnih nemira i zuljama mir i red, mjesto hegemonije bratskog sporazuma, mjesto mirnje ljudav. Hoće li se toj narodnoj volji pokoriti Pasić i Pribičević? Narodu je već dojadio nesnosni PP režim!

Kuća sa gostionom

na dobrom prometnom mjestu u većem gradu Jugoslavije za prodati.

Upiti s oznamom "S. O. 100" na Interklem d. d. Osijek. Kapucinska ul. 6.

Slavenska Rusija i Istok.

Dok se sve države Evrope radi unutarnjih trzavica izgrizaju i guše, dotle ruski gorostas uza sve nedaleko, koje ga tištu, diže se malo po malo. Dnevno se sve više opaža, kako se povraća svome predratnom uplivu i ugledu. Različni su tome uzroci. No glavni je svakako spremna i promišljena izvanjska politika. Zanimiv je odnošaj ruske politike naprama Kitaju i Japanu.

Kitajski je poslanik u Berlinu g. Sunčan-Vaj napisao u "Berliner Tagblatu", da Rusija nastoji pošto poto da živi s kitajskom republikom u tijesnom prijateljstvu. Kitajski narod da je silno oduševljen sa Ruse i njihove vode. Što je tome uzrok? Rusi jedini postupaju s Kitajcima, kao s ravnopravnim narodom. Evropske velelasti, a i Amerika, ponašaju se u Kitaju kao u svojoj koloniji i prisvajaju si prava kao u vlastitoj kući. Velesile grade kroz Kitaj svoje željeznice, podižu pristaništa, u koja uvažaju robu slobodno bez carine, a Kitaj se ne smije braniti od tude uvoza podignućem uvozne carine. Pripadnici velesila u Kitaju nisu podložni kitajskim sudovima i zakonima, već svojim vlastitim, mogu podizati vlastite škole, od pučkih do univerziteta, kao da su u domovini, a Kitajci se ne smiju tome protiviti. Što više Kitaj mora plaćati velesilama danak u novcu, jer su se Kitajci usudili konačno prošlog stoljeća oprijeti silom

tudincima. Iako su te povlastice zastarjele, ipak nijedna država neće da ih se odreće pod nikavu cijenu. Kitajci to smatraju kao narodno poniranje. Jedina je to sad učinila Rusija. Ona se bezuvjetno odrekla svemu bivših carskih vlasta u Kitaju. Taj je gest uzbudio u milijonskim masama Kitajaca silno oduševljenje za Ruse i njihovu upravu.

I s Japanom započela je sovjetska Rusija novu politiku. Da isključi u budućnosti svaki spor s Japancima, dala im je mnoga prava u Sibiriji i ustupila čitav poluotok Sahalin. Japanci smiju kopati u Sibiriju uglijen i u željezo, Rusi su im pripustili ribolov na ruskim obala i t. d. U svim političkim krugovima najveće je začudenje uzbudio odstup poluotoka Sahalina, koji je bio uzrokom poznatom rusko-japanskom ratu. Rusija i Japan su sklopili sada obrambeni savez obećavši si medusobnu vojničku pomoć protiv svakom napadaju i diplomatiku suglasnost u raznim pitanjima.

Zašto to Rusija čini? Stoga, jer hoće da ima istočne granice svoje ogromne države osigurane pred svakim napadajem. Hoće da bude na dalekom istoku sigurna i mirna, da se slobodna iz leda uzmogne slobodnije kretati u Evropi. Samo ako je s Kitajem i Japanom u prijateljstvu, može u politici nastupati odlučno i tvrdno naprama Francuskoj, Engleskoj i drugim državama Europe.

Rezultat izbora u sjevernoj Dalmaciji.

U šibensko-zadarskom izbornom okrugu bilo je ukupno unesenih u stalne biračke spiskove 70.076 birača. Od tih je glasovalo 51.181 (15. 526 više negoli 1923.), tako da je količnik bio 7.311 (a 1923. je bio tek 5.942).

čko-seljački blok 206, dr. Mati Drinović 185 i davidovičevci 1.350 glasova.

Količnik su samo dobili HRSS i Pašić-pribičevci, pak potom i svih šest zastupnika, od kojih tri HRSS, a tri radikalni. Od HRSS su izabrani: 1. Nosič liste Pavle Radić, zadružni činovnik u Zagrebu, 2. Rude Bačić, novinar iz Pašmana, sreski kandidat za Biograd i 3. Josip Zagorac, seljak 12. Markovac (Bjelovar), sreski kandidat za Benkovac i Knin. Od radikaša su izabrani: 1. Nosič liste Ljuba Jovanović, bivši predsjednik Nar. Skupštine i m. na rasp. u Beogradu, 2. Dr. Nikola Novaković, liječnik u Kninu, sreski kandidat za Knin i 3. Dr. Nikola Subotić, odvjetnik u Šibeniku, sreski kandidat za Benkovac.

U pojedinim izbornim rezervima ovaj je izborni rezultat:

U benkovačkom izb. stezu; HRSS 4.198, zemljoradnici 166. vladinović 7.195, Hrv. Pučka Stranka 96, radnici 18, dr. Drinković 14, davidovičevci 131.

U biogradskom izb. rezetu: HRSS: 6.954, zemljoradnici 28, vladinović 586, Hrv. Pučka Stranka 351, radnici 15, dr. Drinković 26, davidovičevci 265. Od toga u Salimu: HRSS 151, zemljoradnici 1, vladinović 62, Hrv. Pučka Stranka 160, radnici 1, dr. Drinković 3, davidočevci 1.

U drniškom izb. rezetu: HRSS 3.002, zemljoradnici 19, vladinović 1.586, Hrv. Pučka Stranka 120, radnici 4, dr. Drinković 65, davidovičevci 73.

U kninskom izb. rezetu: HRSS 2.379, zemljoradnici 35, vladinović 9.546(l), Hrv. Pučka Stranka 63, radnici 17, dr. Drinković 7, davidovičevci 79.

U paško-rapskom izb. rezetu: HRSS 1.403, zemljoradnici 178, vladinović 535, Hrv. Pučka Stranka 253, radnici 27, dr. Drinković 18, davidovičevci 395. Od toga u Silbi: HRSS 26, zemljoradnici 2, vladinović 6, Hrv. Pučka Stranka 63, radnici 1, dr. Drinković 3, davidočevci 8; u Olibu: HRSS 6, zemljoradnici 19, vladinović 44, Hrv. Pučka Stranka 41, radnici 4, dr. Drinković 5, davidočevci 23; u Istu: HRSS 8, zemljoradnici 0, vladinović 1, Hrv. Pučka Stranka 58, radnici 0, dr. Drinković 1, davidočevci 10.

U šibenskom izb. rezetu: HRSS 5060, zemljoradnici 1651, vladinović 3.548, Hrv. Pučka Stranka 476, radnici 125, dr. Drinković 55, davidovičevci 407. Od toga u samom gradu Šibeniku: HRSS 584, zemljoradnici 737, vladinović 427, Hrv. Pučka Stranka 254, radnici 52, dr. Drinković 15, davidočevci 14.

Prema tome u sjevernoj Dalmaciji i Opozicioni Blok je dobio skupaj 28.000 glasova, dok PP režim sa svim živima, mrtvima i odsutnima uza sav teror i malverzacije nije skupio svega nego 23.181 glas.

Naši dopisi.

Murter, 31. siječnja.

Smrt odličnog pučanina.

24. siječnja t. g. preminuo je po krijepljen sv. Sakramentima umirući predsjednik mjesnog odbora Hrv. Pučke Stranke brat Juraga Stipe Tomin u 40. godini života poslije duge i teške bolesti, koju je podnosiš andeoskom strpljivošću. Pokojnik u svojem mjestu bio je opće oljubljen i štovan radi svoje dobre i kršćanske životjeljnosti. Obnašao je u sebi razne bolesti. Za više godina bio je predsjednik Nadz. Odbora naše Uljarske zadruge, za procvat i napredak koje žrtvovao je cijoj život. — 25. t. m. bi mu

prireden ganutljiv sprovod uz prisustvo skoro svega naroda ovoga mesta. Upravninadz. odbor Uljarske zadruge korporativno su prisustovali, a tako i članovi Jugosl. čitaonice sa svojim barjakom. Bila je sva sila vjenaca, među kojima i vjenac sa hrv. trobojom mjesnog. Odbora HPS, koji je posio brat Šikić Slavoljub. I svi prijatelji HPS su doprutili svog dobrog predsjednika do hladnog počivališta.

Dobri Stipe, za života su te odusjevljavala načela i program HPS. Za njih si neumorno radio i žrtvovao se. Sad gore na nebesima kod dobrog Isusa moliti za narod svoj, koji si silno ljubio i kome si bio dika i uzor!

Dobrom njegovom ocu Tomi i tužnoj dječici naše sačešće, a pokojnik počivalo u miru Hristovu!

Pučanin.

Sali, 10. veljače.
Naši prvi „slobodni“ izbori.

Lako li je poštenjačinu prevariti! Mi koji nijesmo bili upućeni, kao gosp. općinski upravitelj, u bizantinske metode ispuštanja i iskriviljivanja imena u izbornim spiskovima, ostasmo mnogi bez prava glasovanja. Sviše je amo narod bio silno zastrašen, jer dok se jednima laskalo i obećavalo, drugima se prijetilo i grozilo.

Teror je započeo, otkad je raspopica Kažo obilazio našim krajevima. Naši svjesni otočani ne samo da ga nijesu slušali, nego niti jedan nije mu htio dati ladu, da se preveze na otok Iz. Govorili su: „Zašto da naše brodice prevažaju onoga, koji je prevario svoga Boga, a okolo ide, i u svoj narod zavaru?“ I jer je žadan učeli, vjerni lakač nesudena zastupnika, htio da silom uzme ladu Tome Žuvića, to mu se ovaj silom i opro. Još se našao u šelu jedan žaljivac, koji je ovu „časnu družbu“ pozdravio pušćući iz roga. Sutradan su žandari poduzeli radi ovog „zločina“ svestranu istragu. I jer Tome Žuvić nije znao, tko je taj „držnik“, bi on i dva mu sina ispljuškani i za kose potezani. Još ga je žandar tako turnuo, da se jadan starac prevadio natraške, koliko je dug i širok. Ne smeta, da se to dogodilo naocigled mnogih. Bolje će se prestrašiti.

Kako su se približavali izbori, tako je rastao i teror, koji je postigao vrhunac uoči izbora. Orjuna je nastupila u potpunu akciju, jer da žandari ne mogu na sve strane. Ne smiješ izći iz kuće, ako nijesi „naš“. Inače ćeš dobiti par pljusaka ili žilom. Uveće su žandari provajivali u razne kuće, uprav bez ikakva razloga, ne bili se ljudi prestrašili, osobito ženske, i tako ne dale svojima, da podu na biračište. U kuću čuvara žare HPS ne samo da su provali, a da nijesu ni pokucali, i zaplijenili letke i kandidatsku listu HPS, koja je slobodno stala na svim žarama HPS u ovom okrugu, nego su ju i cijelu noć opkoljenu čuvali. Zašto? Valjda da mu nebi stogod učinili, njegovi prijatelji?

Na samom biračištu bilo je sve tih i mirno. No poslije svega ovoga je li čudo da HPS, koja ovđe ima preko 300 glasova, nije dobita nego 160? No nije ni sve ovo za zlo! Barem sad znademo, kako čemo se vladati drugi put.

Pučanin.

Stanković, 10. veljače.

Nemila nesreća.

8. t. m., uprav na dan izbora, udario grom u staju seljaka Deur Cvika. Taj strašni udar groma učinio je ogromne štete. Ubio je 19 godišnjeg djevojčice i 32 ovce, a brata djevojčice 13 godišnjeg dječaka teško ranio,

dječaka, opaljena od plamena goruće staje, spasio je stariji brat, dok je djevojka i blago izgorjela. Dok unesrećenom seljaku nitko ne može nadoknaditi izgubljenu djevojku, da bi mu bar dobiti ljudi i vlasti nadoknadi veliku štetu, pretrpljenu gubitkom tolikog blaga!

Knjizvenost i umjetnost.

„Seljački kalendar“ za 1925. god. izdalo je s vanredno bogatim štivom i u novoj lijepon opremi. Iz sadržaja spominjemo osobito članke „Hrvatska politika u vrijeme narodnih vladara“ od Marija Matulića, „Gospodarska politika pod vladom kralja Tomislava“ od dr. Josipa Andrića, „Hrvatstvo fra Andrije Kačića“ od Petra Grgca, „Za osiguranje svjetskog mira“ od dr. Kamila Firingera, „Katolici u politici drugih država“ od dr. J. Andrića, „Kako sam i zašto postao pučanin“ od seljaka Luke Barišića i t. d. Zatim imu nekoliko lijepih pripovijesti, pjesama, slike itd. To je kalendar posebne vrsti međusvim hrvatskim kalendariima, jer daje od godine do godine pravu enciklopediju znanja u svim pitanjima javnoga života. Uz taj kalendar izašla je i knjižica pripovijesti „Nove braze“ od dr. J. Andrića, gdje se na lijepi pripovjedački način iznose katoličke ideje primjenjene na život. Poznat je lijep pučki stil pripovijesti od dr. Andrića, radi kojega su njegove pripovijesti svuda obljebljene, osobito medju seljaštvo. I kalendar i ta knjižica stoje zajedno sa poštarnom Din. 15., a naručuje se kod Uprave „Seljačkog kalendarâ“ u Zagrebu, Kaptol 27. Kalendar se može dobiti u koulu našeg Uredništva te kod Paparice Grgo Radić u Šibeniku. Svim našim čitateljima toplo preporučamo!

Gradske vijesti.

Papin dan. U nedjelju, 15. t. m., svečano se proslavila treća godišnjica krundive sv. Oca Pape Pija XI. U Stolnoj Bazilici sv. Jakova presv. biskup dr Jerko Miletic odslužio je svečanu pontifikalnu službu Božju uz pjevanje zahvalnice „Tebe Boga hvalimo“ pred izloženim Svetotajstvom. Crkva je bila dupkom puna članova i članica svih mjesnih katoličkih društava i ostalih vjernika. I po svim drugim mjesnim župskim i samostanskim crkvama služili su se zahvalne službe Božje i propovijedalo o sv. Ocu Papi uz brojan odaziv vjernika. Tako su ovom prigodom katolici Šibenika javno posvđovali svoju odanost i ljubav prema sv. Ocu i Petrovoj Stolici.

Glavni birački odbor našeg izbornog okruga pod predsjedanjem dr Aleksandra Dimšića, kasacionog sudije u Novom Sadu, 14. t. m. varšio je pregledavanje izbornih aktova, utvrdio izborne rezultate, proglašio izabrane poslanike i uručio im odnosno poslao službenim putem vjerojajnicu. Predstavnici HRSS, HPS, davidočevaca i zemljoradnika skupno su prikazali kakvih 30 žalba proti politikim nepravilnostima pri provođanju izbora u našem izbornom okrugu i Drž. Odboru odnosno Nar. Skupštini predložili obnovu izbora na mnogim glasačkim mjestima.

† Sestra Filonila (u svjetu Stana Arbiću), milosrdnica Reda sv. Vinka Paulskog, poslije kratke, ali teške bolesti prošlih dana presečila se iz ovog života u bolji, da primi zaslужenu nagradu za svoju samoprijeđornu i savjesnu samaritansku službu. Svojom savjesnom, zauzetnošću i ljubavlju prema žaluzi je na hiljadu bole-

snika. 14. t. m. iza svečanih žadušnica prireden joj je baš lijep sprovod uz brojno učešće svećenstva, redovnika, predstavnika vlasti i brojno gradanstvo. Na groblju se s dobrim pokojnikom u ime Ravnateljstva Bolnica dirljivim govorom oprostio lijepčik dr. J. Pasini. Vječni joj pokoj!

Blagdan Bl. Gospe Lurdskе.

Po prvi put ove godine proslavljen je ovaj blagdan u dolačkoj župi u našem gradu najljepšim slavljem. Svečanom devetnicom pripravljahu se vjernici na sami blagdan. Lijepo proljetno vrijeme dopustilo je mnoštvo grada, da je tog dana pohodoši špilju Bl. Djevice, koja je na svakog proizvela najbolji utisak. Ranim jutrom iza pjevanja lekcija i svečane sv. Mise mnogi su vjernici pristupili stolu Gospodnjem. Prebijeti biskup zaključio je blagdan blagoslovom i zgodnom propovijedom, u kojoj je potakao grada, da goji trajno lijepu pobožnost prema Bl. Djevici Lurda. Mnogobrojni se tokom dana upisaše u Bratovštinu, koja je tek osnovana. Najganutljiviji je bio prizor pri zaključku večernje svečanosti: čuti tisuću pobožnih duša, gdje uprta pogleda u špilju Bl. Gospe, osvijetljenu električnim žaruljama, pjeva iz svega srca poznatu pjesmu: „Sred te se pećine -- Marija javi...“

Komers i izgredi Pepeovaca.

Naši Pepeovci nakon tako „časno“ izvođenje izborne pobjede na radikalici dan (dan Trstu Jerarha, krsne slave radik. stranke) prirediše bogatu lulkulsku večeru. Mnogo je bilo požvanika, a na večeri svega izobilno. Platit će već to bijedna raja! Po svršenoj večeri u gluho doba noći neki piani i siti Pepeovci razidoše se gradom rušći noćni mi gradanstvo velikom državom i halabukom, revolverskim hicima, gruvanjem, mužara te čestim izazovnim i pogrdnim poklicima, kojima su teško vrijedali sve, što je jednom Hrvatu i katoliku najmilije i najsvetiće. Nijesu pošteldjeli ni Boga ni Bl. Djevici. Neka se stide! „Državni“ je po ulicama bilo, ali nijesu htjeli ni smjeli uredovati, jer je u ovoj državi pod PP-režimom jedinima sve dozvoljeno, a drugima se krate i gaze i najelementarnija prava! To je valjda ta toliko razvikana „ravnopravnost“ i „sloboda“!

Kućna zabava „Mladih junaka“.

Na Svinjećinicu, 2. t. m., bez velike buke i reklame po prvi put su nastupili na pozornici u Badžani „Mladi junaci“, to najmlađi katoličko udrženje u našem gradu. Dvorana je bila dupkom puna roditelja i brojnih prijatelja tih nadobudnih i oduševljenih mališa naših. Sve točke obilnog i bi-

ranog programa odigrali su baš lijepo i na opće zadovoljstvo, pak su i pobrali višekratni zasljeni buran aplauz. Uspjeli su obe deklamacije te vježbe „Mladih junaka“ sa zastavicama i one naraštajaca. No osobito se svima svidjala zgodna i poučna predstavica „Mladi junaci“. Mlota ih je bilo gledati, kako su to oni živo, vrlo naravno i s velikim razumijevanjem odigrali. Akademija se završila piramidom, koju je tako spretno i vješta tvorilo 12 što „Mladih junaka“ što naraštajaca, dok je dvoranom odvanzala orlovska himna uz pratnju tamburaškog zboru kat. daka. — Orao.

Prerano veselje. Dopisniku „Novog Doba“ g. Vukiću se dogodio opet jedan nemili peh! Baš nam ga je žao! Prerano se poveslio, pak mu prisjelo! Nije htio sačekati rješenja našeg priziva, pak je brže u „Novom Doba“ svima javio, da smo bili osuđeni na 100 dinara globe i na otplatu parbenih troškova, koji nijesu baš

„indiferentni“, zato, što smo se usudili o njemu ustvrditi, da više puta svome listu znade javljati i najmanje sitnice i blezgarije. Međutim 14. ov. m. Sudbeni Dvor vijećajući o našem prizivu rješio nas je svake krivnje i odredio, da g. Vukić plati sve parbene troškove, koji ovaj put baš nisu „indiferentni“. Čujemo, da se g. Vukić radi ove presude silno ljuti i tuži, tako da je odlučio, da je neće ni objaviti među svojim dopismima, jer inače više ne bi bio „nepristran“. Mi mu prijateljski poručujemo, da se ne ljuti. Ta što je tražio, to je i dobio!

Porota. Za prvo redovito zasedanje porotnoga suda, uređeno kod okružnoga suda u Šibeniku na 2. marta 1925. odredilo je Predsjedništvo višeg zemaljskog suda u Splitu predsjedateljem dra Stjepana Spalatinu, predsjedniku zemaljskog i upravitelju okružnog suda, a predsjedateljevim zamjenicima višeg zem. sudskog savj. Ivana Vrankovića, te zem. sudske savjetnike Gjorgia Kneževića, Spiru Valies, Ratomira Batića, dra Antuna Buzolića i Šime Arneri.

Pokret stanara i podstanara. U našem gradu postoji „Udruga stanara i podstanara“. Svišnje je, da potanko dokazujemo potrebu ove zadruge. Dostatno je znati: da ona brani interes stanara i podstanara u okviru državnih zakona i narednja. Da nemamo ove vrste udruga, vlasnici bi kuću svoje stanare izrabili do najviših granica — namećući im baloslovne najmovine, uvjete i t. d. Svaki stanar ili podstanar, koji je član ove udruge, ima pravo, da od iste traži informacije i posredovanja besplatno. Zato je ured otvoren za članove svaki dan od 12 sati do 1 sata po podne, privremeno u kancelariji g. Dra Vjeku Vučića, odvjetnika (kuća Krstelj — Varoš). — Član udruge, koji točno vrši svoje dužnosti prama istoj (redovitim plaćanjem mjesечne članarine i jedamput zauvijek upisnine), u svakoj potrebi neka se obrati u rečeno doba i mjesto, a ima i tu prednost, da će u slučaju potrebe imati besplatno svoga branitelja u parnicama sa kućevlasnicima ju odnošaju otkaza i najmove. — Pošto je ova udruga tek počela poslovati, za postavljanje iste ima dosta troškova. Zato se proporučuje već upisanim članovima, da točno plaćaju članarinu, a onome, tko se još nije upisao u udrugu, neka se dove upisati čim prije u rečenoj prostoriji u doba uredovanja. — Dobrovoljni doprinosi primat će se također sa zahvalnošću.

Darovi „Đačkom bisk. sjemeništu“. Mjesto sažalnice don Juri Palčić i obitelji prigodom smrti oca: Don Frane Antunović Din. 20. Da počaste upomenu pk. Antice ud. Milleta: Don Petar Melada Din. 50, a Don Šime Vlahov Din. 30. Don Ivan Silvestrić mjesto čestitke prijateljima Din. 50, a Don Ivo Milić mjesto čestitke presv. biskupu o božićnim blagdanima Din. 30. — Uprava najljepše zahvaljuje.

Darovi „Uboškom Domu“. Da počaste upomenu Anice pt. Benčić rod. Šupuk: Udrženje trgovaca, industrijalaca i obrtnika u Šibeniku din. 200; Margetić Krsto, Beroš Vilim, Obitelj Lenoč i obitelj Rora po din. 100; Obitelj Dragomira Montane, Kulić Vladimir i Negri Primo po din. 50; Dr Vinko Smolčić, Šimun Goldoni, Aleksandar Šupuk te Lušić i drug po din. 30; Ivan Bergnocchi, Jasna Marković i Aleksandar Pavlović — Koržinsky po d-. 25; Gianina Battiglio!!!, Tome Baranović i Petar Grubić!!!

Šiće trg. po din. 20; Ivan Batinica i Vinko Vučić po din. 10. Da počaste uspomenu Rine Katnić: Luigi Inchiostri din. 100, Obitelj Ivana Čičin-Sain din. 50, dr Vinko Smolčić i dr Julije Gazzari po din. 30; Ivan Bergnoccchi, Mara ud. Gojanović-Meljada i Nikola Rossi po din. 20. Da počaste uspomenu Lepore Alice rod. Marčić: Direktor Ivo Belotti din. 10. Da počaste uspomenu Incinta Macerata: Giacinto Mattiazz p. Vice din. 20. Da počaste uspomenu N. Nesanovića: Direktor Ivo Belotti din. 10. Da počaste uspomenu O. Petra Perkovića, Alice Lepore rod. Ma. čet i N. Mesanovića: Profesori reforme-realne gimnazije i velike gimnazije din. 290. — Svima darovateljima Uprava najhārnije zahvaljuje.

ŠTO NE ZNAŠ PITAJ
universalni informacioni biro
„ARGUS“
Knez Mihailova ul. 35., tel. 6-25.
BEograd
(Pasaž Akademije Nauka.)

RIJETKA PRIGODA!

Knjižara „Narodne Prosvjete“ nudi uz vlo povoljne cijene neke papire, dok zaliha taje. Manje od 100 araka papira ili 10 araka posušila se ne šalje radi nespretnoga pakovanja.

Najfiniji bijeli pisaći papir, bez crta:
broj 0010 rizma Din. 100 ar. Din. 16.50
0011 " 160. " 100 " 17.50
0013 " 193. " 100 " 22.—

Najfiniji bijeli pisaći papir, sa crtama:
broj 0011 L sa plavim crtama rizma Din. 210. — 100 ar. Din. 23.—
0011 MK sa kockama " 215. — 100 " 23.50

Najfiniji dokumenti koncept-papir, bez drva:
broj 0011 DK rizma Din. 158. — 100 ar. Din. 17.50

Listovni papiri u četvrtini (29+46 cm.):
broj 4—L 10 bijeli papir poput platna riz. 178. — 100 ar. Din. 20.—
4—10 g čist papir rizma Din. 170. — 100 ar. Din. 19.—
4—13 g isto, jači 200. — 100 ar. " 22.—
4—11 L sa plavim crtama 215. — 100 " 23.—
4—11 vk sa visokim kockama 220. — 100 " 25.—
4—13 vk isto jači 255. — 100 " 28.—
4—11 mk sa malim kockama 220. — 100 " 25.—
4—13 mk isto, jači 255. — 100 " 28.—

Listovni papir u osmini (22+28 cm.):
broj 8—5 1/2 L sa plavim crtama rizma Din. 108. — 100 ar. Din. 12.—
8—5 1/2 vk sa visokim kockama " 108. — 100 " 12.—

Pusušila (bugačica, upojka):

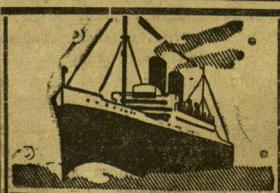
broj L M 692 u raznim bojama 100 ar. Din. 30. — 10 ar. Din. 8.50
Ocean 38M u raznim bojama 100 ar. " 113. — 10 " 12.50

Papir za pisaći stroj:

broj PS 6 s glatki, 6 kg. teški rizma Din. 108. — 100 ar. Din. 12.—

Sve se narudbe rješavaju po pozećem. Adresa:

Knjižara Narodne Prosvjete, Zagreb I., Pošt. pret. 109.

(Rio de Janeiro, Santos, Buenos-Aires).
slog parobroda
„Belvedere“ na 29. februara 1925. iz SPLIT-

SKE LUKE (Dalmacija.)
Parobrod je moderno uređen imade dva vija i vozi na naftu. Putnici su smješteni u poboljšanom trećem razredu, u trećem razredu kabina i u podpalubju. Svaki razred posjeduje moderno uređeni jedaci salon, salon za gospode, kao i pušaći salon. Putnicima stoji na raspolažanje cijeli parobrod, jer ne vozi putnika I. i II. razra.

Od kolike je važnosti za naše putnike, što se mogu ukrcati u domaćoj luci, nije potrebno navaditi - dosta je, što ne trpe velikih neugodnosti ni napora putujući po nekoliko dana preko stranih država, dok ne stignu u luku ukrcanja, a osim toga mogu se na parobrodu služiti svojim materinskim jezikom.

Glede osiguranja mjesa i ostalih uputa treba se obratiti na „COSULICH LINIJA“.

Glavno zastupstvo za Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca
Telefon 24-98. J. G. Drašković - Zagreb Cesta B' br. 3.
ili na filijale u: Beogradu, Balkanska ul. 25. Ljubljani, Kolodvorska ul. 30. Velikom Bečkereku, Kralja Petra trg 4 ili Agenciju u:

Sibeniku, Josip Jadronja, obala
Sušaku, Karolinška cesta 161 J. G. Ivošević, Splitu FRANJO KUKULIĆ, Gružu
IVO LOVRČEVIĆ, Metkoviću NIKICA CAREVIĆ.

poznate su kao najbolje na svijetu.
Samoprodaja i stalno stovarište kod:
Trgovina gvođjem i prometno d. d.
Subotica.
Dobro sortirano stovarište svih sastavnih dijelova.
Na veliko! Na malo!
Adresa za pisma:
BARZEL, Subotica.

Prodajem u Zlarinu ladu sa svim potrebitim priporom, Andriana Bjažić.

Preplatite se na „Nar. Stražu“!

Posjetite 8. Bečki Međunarodni Velesajam

(proljetni velesajam)

8. - 14. marta 1925.

Međunarodna izložba uzoraka industrijskih i obrtničkih proizvoda.

Cijene bez konkurenčije!

125.000 posjetioča, od toga 25.000 inozemnih kupaca iz 70 država.

Znatno snižene cijene vožnje na austrijskim željeznicama.

Prelaz preko granice uz naplatu takse za putni vizum od ö. K. 15.000.- (Dolara .25)

Obavijesti podjeljuje

WIENER MESSE A. G. WIEN VII.

kao i počasna zastupstva u

u Splitu: Austrijski konsulat Dr. Josip Beroš,
"Putnik" d. d. za saobraćaj putnika.

Odlikovana Voštarnica GRGO ĆULAR

Diplomirani pčelar i voštarski majstor
Dučan kod Sv. BARBARE - ŠIBENIK

IZRAĐUJEM: sve vrsti svjeća, duplira, uskršnjih stojnica (cerea) sa svim uresnim znakovima, iz prvorazrednog voska, brzo i solidno.

PRERAĐUJEM: prema želji sve vrsti svjeća iz voštanih ulomaka i okapina.

PRODAJEM: finog vrcanog MEDA naravnog sa mog uzornog pčelinjaka, na malo i veliko. Med je vanredne ljekovitosti za plućne bolesti, grla, prsa, prehlade itd.

KUPUJEM: sve vrste voštanih okapina, ulomaka i žutog voska.

Sve uz povoljne cijene!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Vlastita zgrada
Glavna ulica 108.

Podružnica Šibenik

Brz. naslov Gospoban
Telefon br. 16 - Noćni 67

Centrala Ljubljana.

Podružnice:

Celje, Đakovo, Maribor, Novi Sad,
Sarajevo, Sombor, Split.

Ispostava: Bled.

Dionička glavnica i. pričuva

preko Din. 15.000.000.

Ulošci nad Din. 150.000.000.

Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.

Prima uloške na knjižice, te ih ukamačuje najpovoljnije.

Oprema sve bankovne i burzovne poslove povoljno, točno i brzo.